

TEMYİZ EDEN (DAVACI) :

VEKİLİ : Av. Sadi KAYABAŞI
İhsaniye Mah., Kartallar Sok., Atalay 6 Sitesi, B Blok, D:3
Nilüfer / BURSA

KARŞI TARAF (DAVALI) :

VEKİLİ : Av. Aynı adreste

İSTEMİN_KONUSU : İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdarî Dava Dairesi'nin 21/11/2017 tarih ve E:2017/1749, K:2017/1582 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: "

İşi'ne ilişkin ihale uhdesinde kalan davacı şirketin, sosyal güvenlik prim borcu bulunduğu bahisle irat kaydedilen geçici teminatın iadesi için yaptığı başvurunun reddine ilişkin 15/06/2016 tarih ve 6698 sayılı İl Özel İdaresi işlemi ile bu işlemin dayanağı 10/06/2016 tarih ve 6522 sayılı Hukuk Müşavirliği işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Çanakkale İdare Mahkemesi'nin 07/06/2017 tarih ve E:2016/666, K:2017/741 sayılı kararı ile; dava konusu ihalenin davacı şirketin uhdesinde kaldığı ve sözleşme imzalamaya davet edildiği, sözleşme için sunulan evrakının incelenip, eksiklik bulunması durumunda bildirilmesi için 17/12/2015 tarihinde davacı tarafından idareye başvurulduğu, bu başvuruya verilen 18/12/2015 tarih ve E.13277 sayılı cevabi yazıda, davacı şirketin sosyal güvenlik prim borcu bulunduğu tespit edildiğinden bahisle Kamu İhale Genel Tebliği'nin 17.6.3. maddesi gereğince işlem yapılacağı belirtildiği, bu yazının davacıya 24/12/2015 tarihinde tebliğ edildiği, davacı tarafından, yatırılan geçici teminatın %3'ünün irat olarak kaydedilerek kalan kısmının iade edilmesi için davalı idareye yapılan 28/12/2015 tarihli ikinci başvurunun, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 17.6.3. maddesi uyarınca teminatın tamamının gelir olarak kaydedildiğini havi 04/03/2016 tarih ve E.2670 sayılı cevabi yazı ile reddedilerek 08/03/2016 tarihinde davacıya tebliğ edildiği, bu kez davacı tarafından, ödenen geçici teminatın iadesi için yapılan 26/04/2016 tarihli başvurunun ise 10/06/2016 tarih ve E.6522 sayılı yazı ile reddedilerek, 15/06/2016 tarih ve E.6698 sayılı yazı ile 24/06/2016 tarihinde davacıya tebliğ edilmesi üzerine 11/07/2016 tarihinde bakılan davanın açıldığı, yatırılan teminatın irat olarak kaydedileceği hususunu içeren 18/12/2015 tarih ve E.13277 sayılı işlem uyuşmazlığın özünü teşkil ettiği, işlemin tebliğ edildiği 24/12/2015 tarihini izleyen 25/12/2015 tarihi itibarıyla başlayan dava açma süresinin üç gün sonra 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında yapılan 28/12/2015 tarihli başvuru ile durduğu, bu başvurunun

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2018
Karar No:2018/

04/03/2016 tarih ve E.2670 sayılı yazı ile reddedilmesi üzerine tebliğ tarihini izleyen 09/03/2016 tarihinden itibaren (kalan 57 günlük) dava açma süresinin yeniden işlemeye başladığı, en geç 04/05/2016 tarihine kadar dava açılması gerekirken, bu süre geçirildikten sonra, ödenen geçici teminatın iadesi için yapılan 26/04/2016 tarihli başvurunun ve bu başvurunun reddedildiğine ilişkin 10/06/2016 tarih ve E.6522 sayılı işlemin sona eren 60 günlük dava açma süresini yeniden canlandırmayacağı, en geç 04/05/2016 tarihine kadar dava açılması gerekirken bu süre geçirildikten çok sonra 11/07/2016 tarihinde açılan davada süre aşımı bulunduğu, iptali istenilen 10/06/2016 tarih ve 6522 sayılı Hukuk Müşavirliği işleminin ise kesin ve icrailik niteliği taşıması sebebiyle istemin incelenmesine hukuken imkân bulunmadığı gerekçesiyle irat kaydedilen geçici teminatın iadesi isteminin reddine yönelik 15/06/2016 tarih ve 6698 sayılı işlemin iptali istemi yönünden davanın süre aşımı nedeniyle reddine, 10/06/2016 tarih ve 6522 sayılı işlem yönünden ise davanın incelenmeksizin reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından Mahkeme kararının, davanın süre yönünden reddine ilişkin kısmının kaldırılması için istinaf başvurusunda bulunulmuştur.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti:

İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdarî Dava Dairesi'nce; istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının **davanın süre yönünden reddine ilişkin kısmının** usul ve hukuka uygun olduğu ve davacı tarafından ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, sigorta prim borcunun firmalarına ait olmadığı, ortak girişim olarak katıldıkları bir başka ihaleden dolayı diğer ortağın borcu olduğu ve ihale tarihinde henüz kesinleşmemiş olduğu, kaldı ki sözleşme imzalanmasından önce söz konusu borcun ödendiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ALİ YÜKSEL'İN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan Bölge İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

USUL YÖNÜNDEN:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü" başlıklı 11. maddesinde, Anayasa hükümlerinin, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olduğu; "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde, herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2018
Karar No:2018

önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin korunması" başlıklı 40. maddesine, 03/10/2001 tarih ve 4709 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle eklenen ikinci fıkrada ise, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." düzenlemesi yer almaktadır.

Bu ek fıkranın gerekçesinde, değişikliğin, bireylerin yargı ya da idarî makamlar önünde sonuna kadar haklarını arayabilmelerine kolaylık ve imkân sağlanması amacıyla ve son derece dağınık mevzuat karşısında kanun yolu, mercii ve sürelerin belirtilmesinin hak arama, hak ve hürriyetlerin korunması açısından zorunluluk hâline gelmesi nedeniyle yapıldığına değinilmiştir.

Anayasal düzenlemeler ve değinilen gerekçeden, Devletin, kurumları vasıtasıyla tesis edilen her türlü işlemlerinde, bu işlemlere karşı başvurulacak yargı yeri veya idarî makamlar ile başvuru süresinin gösterilmesinin bir anayasal zorunluluk hâline getirildiği anlaşılmaktadır. Anayasa'nın bağlayıcılığı karşısında, bu zorunluluğa; yasama, yürütme ve yargı organlarının, idare makamlarının ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının uymakla yükümlü oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

Anayasal düzenlemeler, kural olarak doğrudan uygulanacak hükümlerden olmayıp, kanunlarda gerekli düzenlemeler yapılarak yaşama geçirilirler. Ancak, öğretide ve Anayasa Mahkemesi'nin kimi kararlarında, yürürlüğe konulması gereken yasal düzenlemede yer verilmesi gereken konuların Anayasa metninde açıkça kurala bağlandığı durumlarda, bir özel yasa ya da yürürlükteki yasalarda uygun değişiklik yapılması gerekmeksizin Anayasa hükümlerinin doğrudan uygulanacağı kabul edilmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasının doğrudan uygulanması gerektiğini, 08/12/2004 tarih ve E:2004/84, K:2004/124 sayılı kararında; 5225 sayılı Kanun'da, başvurulacak kanun yolu ve süresinin özel olarak düzenlenmemiş olmasının, Anayasa'nın 40. maddesine aykırılık oluşturmadığını belirterek benimsemiş ve kararında; bireyler hakkında kurulan işlemlere karşı kanun yolları, başvurulacak merciler ile sürelerin belirtilmesi yönünden Devlete verilen görevin bir zorunluluk içerdiğine, bu zorunluluk nedeniyle her yasada özel bir düzenleme yapılması gerekmediğine değinerek, Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasının, doğrudan uygulanır nitelik taşıdığını kabul etmiştir.

Devletin, işlemlerinde, bireylerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorunda olduğunu düzenleyen Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasının, ayrı bir yasal düzenlemenin varlığını gerektirmeyen, doğrudan uygulanabilir nitelik taşımasından dolayı, yasama, yürütme ve yargı organlarının, idare makamlarının ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının işlemlerinde, bu işlemlere karşı başvurulacak idarî mercileri ve kanun yolları ile sürelerini belirtmesi zorunludur.

Bu kapsamda, Anayasa'nın 125. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 40. maddesinin ikinci fıkrasının birbirleriyle olan ilişkisine de değinmek gerekmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2018.
Karar No:2018.

Anayasa'nın 125. maddesinin üçüncü fıkrasında, idarî işlemlere karşı açılacak davalarda sürenin, yazılı bildirim tarihinden başlayacağı; 03/10/2001 tarih ve 4709 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle Anayasa'nın 40. maddesine eklenen ikinci fıkrada ise, Devletin, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorunda olduğu kurala bağlanmıştır.

Anayasa'da yer alan düzenlemeler, normlar hiyerarşisinde aynı düzeyde yer aldığından bu kuralların birbirine üstünlüklerinden söz etmek mümkün olmamakla birlikte, Anayasal normlar değerlendirilirken normun kabul edildiği tarihe bakılarak yorum yapılabilmesi mümkündür. Bu kapsamda, her ne kadar Anayasa'nın 125. maddesinde, idarî işlemlere karşı açılacak davalarda sürenin, yazılı bildirim tarihinden başlayacağı belirtilmişse de; 40. maddeye eklenen fıkra ile idarî işlemlerde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerinin belirtmesi zorunluluğu getirildiğinden, kişilere bildirilen idarî işlemlerde başvuru süresi ve başvuru yerinin de gösterilmesi gerekmektedir. Dava açma süresini başlatacak olan Anayasa'nın amir hükmü gereğince başvuru mercii ve süresini de gösteren yazılı bildirimdir. Bunun dışındaki yazılı bildirimler, Anayasa'nın 40. maddesinin amir hükmüne uygun olmadığından, dava açma süresi işlemeye başlamaz.

Bu itibarla, Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrası gereğince, başvuru süresi bildirilmeyen işlemlerin ilgisine tebliği dava açma süresini başlatmayacağından, bu tür davalarda dava açma süresinin geçmesinden sonra açılan davaların süre yönünden reddedilmemesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının sözleşme imzalamaya davet edildiği, davacı tarafından sözleşme için sunulan evrakının incelenip, eksiklik bulunması durumunda davacı şirkete bildirilmesi istemiyle 17/12/2015 tarihinde davalı idareye başvurulduğu, bu başvuruya davalı idarenin verdiği 18/12/2015 tarih ve E.13277 sayılı cevabi yazıda, davacı şirketin sosyal güvenlik borcu bulunduğu tespit edildiğinden bahisle Kamu İhale Genel Tebliği'nin 17.6.3. maddesi gereğince işlem yapılacağını belirtildiği, ancak yazıda davacıya bu işleme karşı hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmediği, söz konusu yazının davacıya 24/12/2015 tarihinde tebliğ edildiği, davanın ise 11/07/2016 tarihinde açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, Devletin, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorunda olduğunu öngören Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasındaki düzenlemeye rağmen, davalı idare tarafından davacıya gönderilen 18/12/2015 tarih ve E.13277 sayılı İl Özel İdaresi işleminde davacının hangi kanun yolları ve mercilere başvurabileceği ve dava açma süreleri belirtilmediğinden, idarenin doğru bilgilendirme yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve hak arama özgürlüğünün ihlâl edilmiş olması karşısında 18/12/2015 tarih ve E.13277 sayılı işlemin davacıya tebliğ edildiği tarihte dava açma süresinin işlemeye başlamadığı anlaşıldığından, davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verilmesinde usul hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır.

T.C.
D A N I Ŗ T A Y
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2018/
Karar No:2018/

Bu itibarla, davanın **süre aşımı nedeniyle reddi yönündeki** İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin kabulüne;
2. Temyize konu İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdari Dava Dairesinin 21/11/2017 tarih ve E:2017/1749, K:2017/1582 sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca **BOZULMASINA**,
3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdari Dava Dairesi'ne gönderilmesine, 20/12/2018 tarihinde kesin olarak oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye Üye

(X)

(X) KARŞI OY :

Hukuk ve usule uygun bulunan temyize konu kararın onanması gerektiği oyu ile bozma kararına katılmıyorum.

Üye